

Jan Jakob: Konsolidace veřejných financí se za této vlády konat nebude. Vedou nás k rozpočtovému armagedonu

14.1.2026 - | TOP 09

Dnes rozhodujeme o důvěře nastupující vlády Andreje Babiše. Nejde o běžné hlasování, nejde o formalitu, ani o politickou rutinu. Proto nebudu před ničím a před nikým couvat. Rozhodujeme totiž o tom, zda naši zemi povede vláda, která nechápe realitu světa, ve kterém žijeme, a není schopna na ni odpovědně reagovat.

A právě proto musím začít oblastí, která je zcela zásadní – **bezpečností**. Oblastí, ve které programové prohlášení nastupující vlády selhává už na samotném začátku.

Žijeme v době, kdy se bezpečnostní situace dramaticky zhoršuje. V Evropě probíhá válka, která není lokálním konfliktem, ale **otevřeným zpochybněním mezinárodního řádu**. Autoritářské režimy testují pevnost demokratických států. Hybridní hrozby, kybernetické útoky, dezinformační kampaně a systematické oslabování důvěry ve stát se staly každodenní realitou.

A přesto – programové prohlášení nastupující vlády působí, jako by k tomu bylo slepé, jako by bylo napsáno pro svět, který už neexistuje.

Chybí v něm jasné pojmenování hrozeb. Chybí strategická vize. Chybí odpověď na otázku, **jak chce vláda chránit bezpečnost občanů České republiky v prostředí, které je nestabilní, nepřehledné a čím dál nebezpečnější**.

Nevidíme jasný důraz na naše spojenecké vazby, na naše ukotvení v rámci Evropské unie a v rámci NATO. Nevidíme jasnou odpověď na to, kdo je ve světě agresor a kdo je jeho oběť. Nevidíme seriózní přístup ke kybernetické bezpečnosti. Nevidíme připravenost čelit dezinformacím, které systematicky rozkládají důvěru ve stát, demokratické instituce i média.

A co je možná nejnebezpečnější – **nevidíme pevné hodnotové ukotvení**. Programové prohlášení je vágní tam, kde by mělo být jednoznačné. Opatrné tam, kde by mělo být jasné. Mlčí tam, kde by mělo mluvit nahlas.

V situaci, kdy se rozhoduje o bezpečnosti Evropy, vláda nepůsobí jako sebevědomý člen euroatlantického prostoru, ale jako subjekt, který se bojí jasně pojmenovat realitu a rizika.

Bezpečnost není vedlejší kapitola, bezpečnost není jedna kapitola mezi jinými. Bezpečnost je předpoklad všeho ostatního – prosperity, svobody, sociální stability i demokracie. Vláda, která žádá o důvěru v takto nebezpečné době, by měla nabídnout **jasnou orientaci, kompetenci a odvahu**.

Místo toho vidíme dokument, který je, opatrný až alibistický, obecný tam, kde má být konkrétní a překvapivě slepý k realitě světa kolem nás.

A já se ptám zcela vážně: **jak máme dát důvěru vládě, která už na samotném začátku podceňuje největší výzvy současnosti?**

V oblasti veřejných financí se nejzřetelněji ukazuje **vnitřní rozpor - schizofrenie - nastupující**

vládní koalice.

Na jedné straně slyšíme od některých koaličních partnerů, zejména od Motoristů, silná slova o odpovědném hospodaření, vyrovnaných rozpočtech a nutnosti fiskální disciplíny. Na straně druhé stojí hnutí ANO se svými předvolebními sliby – plošnými, drahými, strukturálně neudržitelnými.

Tyto dvě polohy nejdou dohromady. Nelze zároveň slibovat vyrovnané rozpočty a současně rozdávat miliardy bez jakéhokoli plánu, kde na to stát vezme. Nelze mluvit o odpovědnosti a zároveň odmítat konsolidaci veřejných financí, protože se to politicky nehodí. Je krajně nezodpovědné, zejména k budoucím generacím, populisticky rušit klíčové parametry důchodové reformy.

Realita je jednoduchá: **konsolidace veřejných financí se za této vlády konat nebude.** Ne proto, že by to bylo technicky nemožné, ale proto, že je to politicky nepohodlné vzhledem k předvolebním slibům hnutí ANO. A právě tato kombinace – vysoké výdaje, nulová konsolidace a žádná odvaha říkat pravdu – nás vede k tomu, co si dovolím nazvat **rozpočtovým armagedonem.**

Stát, který si zvykne na trvalé schodky, který nemá plán, který nemá brzdy, který nemá rezervy, je stát, který hazarduje se svou budoucností. A vláda, která s tímto přístupem žádá o důvěru už při svém nástupu, **si tuto důvěru nezaslouží.**

Další vážné obavy ve mně vyvolává přístup nastupující vlády k **médiím veřejné služby.** A říkám to zcela otevřeně: tady už nejde jen o špatné rozhodnutí. Tady jde o **ohrožení samotných základů demokratického systému.**

Záměr **zrušit televizní a rozhlasové poplatky** není technickou změnou financování. Je to cílený politický krok, který má jeden jasný důsledek: **závislost České televize a Českého rozhlasu na aktuální vládní většině, tedy zestátnění České televize a Českého rozhlasu.**

A prosím, budme upřímní. Tento scénář už známe. Viděli jsme ho v **Maďarsku.** Sledujeme ho na **Slovensku.** Vždy to začíná stejně zpochybňováním práce novinářů, útoky na média veřejné služby jako celek, tvrzením, že jsou „zbytečně drahá“, „neobjektivní“ nebo „nepřátelská“ a nakonec změnou financování, která z nich udělá politicky závislé státní instituce.

Výsledek je vždy stejný: umlčená kritika, autocenzura, mediální prostor ovládaný vládní mocí. **Zvrácená cesta ve stopách Maďarska a Slovenska.** A vláda, která už při žádosti o důvěru jasně říká, že chce jít touto cestou, **překračuje velmi nebezpečnou hranici.**

Média veřejné služby nejsou luxus. Nejsou přítěž. Jsou pojistkou. A kdo tuto pojistku rozebírá, ten si nezaslouží důvěru demokratického parlamentu.

Nemohu se vyhnout ani otázce **střetu zájmů předsedy vlády.** Ne proto, že by šlo o minulost, ale proto, že jde o **trvalý stav,** který tato vláda nejen toleruje, ale fakticky legitimizuje. Premiér slíbil, že tento svůj kolosální problém vyřeší. Ale k dnešnímu dni nevyřešil vůbec nic.

Spojení politické moci, ekonomického vlivu a mediální síly v rukou jednoho člověka je problémem v každé demokracii. A vláda, která na tomto základu stojí, nemůže chtít, abychom jí důvěřovali, že bude rozhodovat výhradně ve veřejném zájmu.

A konečně – nelze přehlédnout, že tato vláda vstupuje do funkce **s celou řadou konkrétních kauz,** které by v jiných politických kulturách znamenaly minimálně personální odpovědnost.

Zmiňme konkrétně některé z nich:

- **Filip Turek**, spojený s opakovanými kontroverzemi, extremistickými a xenofóbní výroky a chováním, které je neslučitelné s odpovědným výkonem veřejné moci. Kdyby byl opravdový chlap, dávno by rezignoval i na poslanecký mandát. Místo toho zoufale hledá cestu, jak se prodat k vlivu a moci.
- **Petr Macinka**, jehož působení na ministerstvu životního prostředí je ostudou. Prohlásil, že ke klimatické změně nedochází, zrušil příslušný odbor, a tváří se, že je tím problém vyřešen.
- **Martin Šebestýan**, který z pozice generálního ředitele Státního zemědělského a intervenčního fondu v minulosti vyplácel neoprávněné dotace Babišovu holdingu. Neoprávněnost tohoto postupu potvrdili soudy.
- **Tomio Okamura**, který je hlásnou troubou Kremlu. Jeho novoroční projev byl mobilizací strachu a nenávisti. Útočí na Evropskou unii, Ukrajinu, prezidenta Zelenského, popírá klimatickou změnu.
- **Radim Fiala**, který tvrdí, že útok na Českou republiku a české občany ve Vrběticích neudělali agenti ruské GRU, který zpochybňuje legitimitu prezidenta Zelenského, a který v trapných videích učí ministra obrany, co smí a co nesmí říkat.

To jsou ve stručnosti jen některé příklady. Ale co je na tom nejhorší? Že místo jasného distancu slyšíme mlčení, relativizaci, nebo dokonce obhajobu. **Žádná sebereflexe. Žádná politická odpovědnost.**

Vláda, která podceňuje bezpečnostní realitu světa, směřuje k rozpočtovému armagedonu, ohrožuje nezávislost médií veřejné služby, normalizuje střet zájmů a vstupuje do funkce zatížená závažnými kauzami, si důvěru Poslanecké sněmovny **nezaslouží**.

Proto této nastupující vládě důvěru já ani poslanci klubu TOP 09 nevyslovíme.

<https://www.top09.cz/co-delame/tiskove-zpravy/jan-jakob-konsolidace-verejnych-financi-se-za-teto-vlady-konat-nebude-vedou-nas-k-rozpocetovemu-armagedonu-32804.html?clanek=32804>